

Rapport 2023 - RPS Smøla

Regionalt pilegrimssenter Smøla

Det bor en pilegrim i oss alle

Innhold

Et år er gått	3
Tildelingsbrev 2023 fra NPS - med prioritet.....	4
Vurdering av ønska resultat	4
Overordna ønska resultat for året	15
Oppfølging – tildelingsbrev fra Nasjonalt pilegrimssenter	15
Annet som bør nevnes.....	16
Regnskap 2023	17
Se eget vedlegg.	17

Pilegrim er et instrument for å spørre, ikke ha svarene.

(Seyran Ates, 2023)

Et år er gått

Det er spennende å samle trådene fra et år som er gått. Det ble sagt at vi hadde en litt for ambisiøs plan, men dette er et sted der tanker om grunnmur, retning og innhold er nedfelt. Ikke alt kan ta like stor plass gjennom året, men det meste er berørt i en eller annen form. Noe viser oppstart og tanker som skal gå over flere år. Vi hadde følgende overordna ønska resultat for 2023:

Det er økt interesse og trafikk langs Kystpilegrimsleia og flere næringsaktører har fått øynene opp for- og ønsker å ta del i satsinga. Vi har gode utviklingsprosjekter på gang som vil fremme KPL som en attraktiv og historisk ferdselsåre. Det er lagt gode kort- og langtidsplaner lokalt og regionalt, der alle pilarer er ivaretatt. Nøkkellstedene kjenner seg som en viktig del av leia og vet godt hva som finnes av tilbud og tjenester langs strekningen. Flokken langs leia utgjør et varmt og godt fellesskap som brenner for en kvalitetsfull utvikling av leia.

Traff vi? Har vi nærmet oss dette? Var det en god ledesnor gjennom året? En liten evaluering av ønska resultat kommer i oppsummeringen til slutt.

Viser ellers til Handlingsplan 2023 for RPS Smøla for nasjonale, regionale og lokale føringer for arbeidet i pilegrimssenteret, men minner om visjonen:

Fra langtidsplanen 2020-2037 vil vi spesielt trekke fram dette som viktig grunnlag i handlingsplanen for RPS Smøla:

VISJON: Pilegrimsleden – en reise som berører

AMBISJON: Pilegrimsleden - St. Olavsveiene til Trondheim skal være en av de viktigste pilegrimsrutene i Europa og en kjent og ettertraktet opplevelse i Norge.

MÅL: I et langsiktig perspektiv er målene for utvikling av pilegrimsledene i Norge at de:

- formidler vår historiske, kulturelle og åndelige kulturarv med et bredt spekter av gode opplevelsestilbud
- har solid forankring både lokalt, regionalt og nasjonalt og bidrar til verdiskaping lokalt
- etableres med grunnlag i forutsigbare rammer som muliggjør satsinger i tråd med pilegrimsaktivitetens vekst og utvikling
- fremstår som attraktive reiser og helhetlige opplevelser, med bærekraftige og klimanøytrale avtrykk

Alt arbeid bygger på de 4 grunnpilarene kultur, natur og miljø, kirke og næring.

Å være pilegrim handler om å være underveis - på vandring - med rom for refleksjon og livstolkning (fra nettsidene til Hålogalandsleia)

Tidelingsbrev 2023 fra NPS - med prioritet

Nasjonalt pilegrimssenter sender årlig tidelingsbrev med særskilte prioriteringer som RPS'ene skal følge opp. I 2023 var det disse:

- 1) Pilegrimsherberger og annet overnattingstilbud langs leia (mengde og variasjon i pris og klassifisering, passe spredning geografisk).
- 2) Skjøtsel, rydding og merking av pilegrimsled.
- 3) Felles markevarebygging.

Vurdering av ønska resultat

Symbol: Høy resultatoppgåelse => Middels resultatoppgåelse => Svak resultatoppgåelse =>

MÅL 1: RPS for Møre og Romsdal og Trøndelag skal være et koordinerende ledd for de 11 nøkkelstedene på strekningen gjennom begge fylkene. Vi skal kontinuerlig bidra til å bygge, styrke og utvikle laget og leia.

TILTAK	Ønska Resultat (ØR)	Tid	Hvem	Vurdering av resultat	
Nøkkelstedstreff på Teams – 1 pr/mnd (utenom juli/aug.) Nøkkelstedstreff fysisk - 2 pr/år – kvalitetsfokus på leia, erfaringsutveksling, kompetansebygging.	Det er godt oppmøte og vi er kjente med nøkkelstedene og hverandre. Det er tillitsfull og åpen delingskultur. Vi har fokus på læring og utvikling.	2023	Daglig leder/ nøkkelstedene	Fysiske og digitale nøkkelstedstreff gjennomført etter plan. Godt oppmøte digitalt, og på fysisk samling 1. Samling 2 med færre. Godt lærings- og delingsmiljø.	
Bistå nøkkelsteder som ikke har etablert nøkkelstedsgrupper med rep fra alle 4 pilarer. Inspirere til gode og virksomme strukturer lokalt.	Alle nøkkelsteder har velfungerende grupper som representerer god og relevant bredde til det beste for utviklingen av pilegrimsarbeidet.	2023	Daglig leder/ nøkkelstedet	De som ikke har hatt virksomme nøkkelstedsgrupper er stort sett i gang med å etablere/definere bredere arbeidsgrupper. Ikke nådd ØR om alle.	
Gjennomføre prosjekt «Bygge, styrke og utvikle laget og leia» (tilskudd MR FK). Kompetanse og	Vi har formet kort- og langtidsplaner for leia og nøkkelstedene, med konkrete planer for både materielle og immaterielle	2023	Daglig leder prosjektgruppe nøkkelstedene	Realisert prosjekt i tråd med plan, rapport godkjent og tilskudd utbetalt. Prosessverktøy benyttet. Arbeidet er del av	

fellesskap, bruke/ lære bruk av konkrete prosessverktøy for samhandling på tvers. Fokus på kvalitet, bredde og helårsbruk. Fortsette arbeidet med merking og skilting, også i byene.	tiltak. Vi kjenner inspirasjon og glede i fellesskapet. Vi har gjennomført vandreværksteder og kartlagt behov for skilting og merking til lands og langs sjøen.			konkrete planer framover. Stor nytte, ideer og konkrete tiltak er født.	
Etablering av kommunikasjonsformer som fremmer samarbeid og deling.	Vi har dannet et digitalt fellesskap som et tatt i bruk og fungerer som dialog- og delingssted i hverdagen.	Mars	Daglig leder	Dialogbasert enighet om ekstern Teamskanal og epost som foretrukket dialog- og kommunikasjonsform.	
Vektlegge rollen som koordinator, hjelper og tilstedeværende for alle nøkkelstedene (inkl. Valldal).	Alle nøkkelsteder kjenner seg som en likeverdig del av leia. De opplever å få støtte og hjelp i arbeidet og at felles tematikker tas tak i og avklares.	2023 →	Daglig leder/ nøkkelsteder	Det er arbeidet og invitert i tråd med ØR.	
Utforske og fremme fellesløsning for lokale pilegrimsguider, sikre lik tilgang og kvalitet på hele strekningen.	Vi har kartlagt muligheter for felles finansiering av 2 sommerguider for 4 uker på alle nøkkelsteder. Vi har sett på - og kommet med forslag til opplæringsmoduler.	2023	Daglig leder/RPS KPL	Ikke arbeidet med.	
Befaringstur til alle nøkkelsteder for å bli godt kjent med leia og nøkkelstedsgruppene.	Alle nøkkelsteder har hatt befaringsbesøk dette året. Dette har stimulert til økt aktivitet og økt bredde i nøkkelstedsgruppene. Daglig leder kjenner leia og nøkkelstedene godt, dette er en styrke for samarbeid, samhandling og markedsføring.	Innen utgang en av juni	Daglig leder	Gjennomført og hadde høy prioritet. Viktig å møte fysisk for at ting skal skje og følges opp. Informasjon, dialog og inspirasjon er et viktig formål med slike treff.	
Få på plass en ressursgruppe for RPS Smøla. Denne skal representere de 4 pilarene, fylkeskommunene, et nøkkelsted og vertskommunen.	Det er etablert en ressursgruppe for RPS. Det er utarbeidet mandat og gruppa har hatt 2 møter dette året og utgjør en god kraft og bredderessurs i arbeidet.	2023	Daglig leder/ ressursgruppa	Ressursgruppa er på plass og hadde oppstartsseminar i starten av oktober. Bredt og godt sammensatt i tråd med ØR. Se handlingsplan for 2024, s. 8.	
Inspirere til etablering av frivillige pilegrimsgrupper der det ikke er etablert.	Det registreres minst 1 forening i Brønnøysundregistrene som har som formål å fremme lokalt pilegrimsarbeid.	2023	Daglig leder/ nøkkelstedene	Det er tematisert og snakket om, og på gang hos noen nøkkelsteder som ikke har dette fra før.	
Flere åpne kirker	Det er minst to kirker langs leia som har utvidet åpningstidene for å gi økt tilgang.	2023 →	Kirken/ nøkkelsted	Edøy krk. har definert og utvidet åpningstid.	

Bidra til å etablere flere og varierte overnattingsmuligheter langs leia.	Det er sertifisert 3 nye overnattingssteder langs leia. Dette er både herberge og hotell. Det gis gode rabatter til pilegrimer.	2023	Daglig leder/nøkkelsteder/prosjekt	Her har vi oppnådd langt mer enn ØR. Det er sertifisert 12 overnattingssteder i 2023.	
Stimulere til kapasitet og kvalitet på overnattingsstedene. Inspirere til pilegrimsfokus/tilbud og fremme bruk av lokale ressurser/eks lokal mat på menyen.	Overnattingssteder bidrar med innhold og synliggjøring av KPL.	2023 →	Daglig leder/nøkkelstedene/prosjekt	Det er drøftet på nøkkelstedstreff og under befaringer. Konkret eksempel på aktør som bidrar med innhold og synliggjøring av KPL: Kråen Gård i Sande.	
Starte arbeid med etablering av bedriftsnettverk	Det er valgt ut næringsaktører fra hvert nøkkelsted eller langs leia som ønsker å være med å etablere et bedriftsnettverk for Kystpilegrimsleia.	2023	Daglig leder/nøkkelstedene/prosjekt	Det har vært dialog med overnattings- og besøkssteder vedr bedriftsnettverk. Det har også vært mediasak ifob Frøyabesøk. Det er gjort forberedelser til bedriftsnettverk.	
Gjennomføre ny runde med besøk i kommunestyrene på nøkkelstedene. I hovedsak starter dette arbeidet etter valget i høst. Fokus på bredden og KPL som verktøy for lokal verdiskaping, nærings- og samfunnsutvikling.	RPS Smøla har startet runden med forankring i kommunestyrene. Først ute er vertskommunen Smøla. Det er gjennomført miniverksteder for å involvere og koble pilegrimssatsingen til lokalt planverk. Det er lagt en besøksplan for alle resterende kommuner. Vi har kommet i gang med kommuneavtaler.	2023 →	Daglig leder/nøkkelstedene	Det ble gjennomført informasjonsmøte med miniverksted i kommunestyret på Smøla, i mai. God dialog og flere konkrete forslag kom, disse er ivarettatt i handlingsplan for 2024. Det var ellers enighet om å vente med øvrige k-styrebesøk og kommuneavtaler til 2024.	
Nøkkelstedskommunene holdes godt orientert om leia og arbeider som skjer langs hele strekningen, i begge fylkene.	Rapport og handlingsplan er lagt fram for politisk orientering i kommunene.	2023 →	Nøkkelstedene	En del av nøkkelstedskommunene har fått framlagt handlingsplan og rapport. Oppnåelse av ØR avhenger av kontaktpersoner og nøkkelstedsgrupper.	
Fremme helligsteder og stillerom langs leia. Se på tradisjonen for kvilebuer i kombinasjon med kontemplasjon. (Kombinasjon kunst, arkitektur, tradisjonshåndverk, kultur, meditasjon, hvile – del av pilegrimsarkitektur som berører)	Vi har undersøkt historiens kvilebuer og helligrom, og startet en skisse til mulig utviklingsprosjekt langs leia. Dette er en del av kunst- og kulturarvbasert fornyelse av pilegrimstradisjonen.	2023 →	Daglig leder, ressursgruppen fylkeskommunene, kirken, museer, universitet, Riksantikvaren, mfl.	Vi er i gang med planlegging og forberedelse til søknad om tilskudd fra ordningen «Kunst i offentlige rom». Søker om midler til forprosjektering gjennom KORO. Idesamtale mellom Bjørn Ringstad og Tore Bugge Pedersen i kulturarvavd. I MR FK og kulturrådgiver John Erik Brakstad vår-23.	

Finne løsning for felles kulturkalender.	Vi har lett tilgang til oversikt over hva som skjer langs leia i de to fylkene.	2023	Daglig leder/nøkkelsteder	Vi har drøftet dette flere ganger på nøkkelstedsmøter. Ikke funnet god løsning enda.	
Videreutvikle digitale og audiovisuelle formidlingsformer: - Meditasjoner - Musikk - Liturgi - Kirke, kunst og kulturhistorie - Videreutvikle VON	Vi har utarbeidet en meny av QR-koder med ulike tilbud til pilegrimer, døgnet rundt, året rundt. Det er økt bruksstatistikk på VON, vi har markedsført denne muligheten og flere benytter tilbudet.	2023	Daglig leder/nøkkelsteder/RPS langs KPL	God realisering. Nøkkelstedene Kvernes og Smøla etablerte pilot og er godt i gang med realisering av ØR. Alle nøkkelstedene kan ta dette i bruk, med lokal tilpassing.	
Det gjennomføres en enkel digital spørreundersøkelse med tanke på evaluering, status og framtidsmuligheter på nøkkelstedene.	Vi har fått oversikt over muligheter og utfordringer på nøkkelstedene. Dette tas med som grunnlag i planer videre.	Des 2023	Daglig leder	Det er gjennomført en innsiktsundersøkelse gjennom verktøyet office forms. Innspill og informasjon tas med i planer og aktivitet framover.	

MÅL 2: RPS for Møre og Romsdal og Trøndelag skal være pådriver, og bidra til å kvalitetssikre den sammenhengende pilegrimsreisa sammen med Nasjonalt pilegrimssenter og andre regionale pilegrimssentra.

Tiltak	Ønska resultat	Tid	Ansvar	Vurdering av resultat	
Delta aktivt/bidra i møter med øvrige RPS og NPS. Fremme forslag og tiltak i tråd med behov, dialog og aktivitet i ressursgruppe og nøkkelsteder for RPS Smøla. Eks: - Utvikle fysiske og digitale guidetjenester av lik kvalitet i ledene. - Oppdatere og finne gode løsninger på pilegrimsstatistikken - Markedsføring og synlighet	Vi har løftet fram og er i gang med gjennomføring av flere materielle og immaterielle fellestilltak som styrker kvaliteten, sammenhengen og synligheten i leia. Vi har drøftet og utarbeidet et bedre system for rapportering av pilegrimstrafikken. Dette inngår blant annet som punkt i sertifisering av overnattingsbedrifter.	2023	NPS/RPS	Vi er i gang med fellestilltak som styrker Kystpilegrimsleia i sin helhet. Vi er en aktiv part i det nasjonale samarbeidet. Vi har drøftet, men ikke landet gode løsninger for opplevd realistisk og sannferdig pilegrimsstatistikk langs leia. Visningsturer og turplanlegging er gjort i fellesskap, og har ført til økt forståelse for hva som trengs av innsats framover. Vi har forbedret nettsider, utviklet brosjyre i samarbeid med NPS. Vi har også hatt møter knytta til den fylkesoverskridende reisa og	

				hvordan finne gode og enkle løsninger for de reisende. Vi var med på Arendalsuka i fellesskap med NPS. Godt program og viktig møteplass. Midt i NRK's kameralinse!	
Holde god og jevn kontakt med RPS'ene langs leia. Vi skal arbeide fram prosjekter og tiltak til det beste for kvalitet og flyt langs leia. Eksempler er: - Undersøke mulighet for ett felles og fylkesoverskridende reisekort for pilegrimer. - Lage utviklingsplan for leia som historisk ferdselsåre, inkl. bruk av veteranbåt. - Samkjøre og utvikle arrangementer og vandringer/ferdsel. - Kommunikasjon og markedsføring	Vi har møter ca. hver 14. dag gjennom arbeidsåret. Vi har konkrete prosjekter på gang som vil styrke kvalitet og logistikk langs leia. Sammen skaper vi økt interesse for reiser langs Kystpilegrimsleia. Vi bygger fellesskap mellom alle nøkkelstedene langs leia, blant annet gjennom fysisk arrangement og et digitalt forum 1 gang per år.	2023	RPS'ene	Vi daglige lederne på RPS'ene langs leia har et tett og fint samarbeid. Vi har hatt jevnlig møter, ca. hver 14. dag. Det er mange tematikker og oppgaver. Vi har fokusert på logistikk og struktur som skal gjøre reisen lettere og attraktiv. Vi gjennomførte studietur med Hardangerjakten Caroline af Sandnes, langs strekningen Avaldsnes-Bergen. Felles gjennomføring av Kystpilegrimskonferanse i Bergen i oktober. Digitalt treffpunkt for flokken langs hele leia er ikke satt i sving enda. På tampen av året startet vi arbeid med ny felles brosjyre for KPL, som skal gis ut på både norsk og engelsk. Vi er opptatt av å gjøre hverandre gode, skape helhet, sammenheng og god kvalitet langs hele strekningen.	
Faste møter med Trøndelag FK og Møre og Romsdal fylkeskommune, samt Smøla kommune.	RPS holder tett og god kontakt med fylkeskommunene og vertskommunen og vi er gjensidig oppdaterte på behov og satsinger. Prosjektutvikling er en del av dialogen. Dialogmøte knyttet til samarbeidsavtalen ble gjennomført innen 1. juli.	2023	Daglig leder/FK'ene	Det har vært flere møter mellom FK'ene og flere aktører. • Partsmøtet i april • Prosjekt-, finansierings og pilegrimsprat med FK'ene på teams, informasjon på tvers og bla hvordan sørge for lik tilgang til ressurser på hver side av fylkesgrensa. • Flere møter med Smøla kommune, det er nå opprettet vertskapsgruppe i tillegg til nøkkelstedsgruppe. God dialog og samarbeid om flere tiltak. Eks.	

				fullfinansiering av RPS, arr-samarbeid Gurispel, mm. • Ressursgruppemøte i oktober	
Starte planlegging av Nasjonaljubileet.	RPS Smøla har initiert/deltatt på møter vedr Nasjonaljubileet. Jubileet er lagt inn i planer for RPS'ene og nøkkelstedene. Vi har konkretisert flere tiltak og vi er del av en felles koordinert plan for markering langs leia.	2023 →	NPS/RPS'er KPL/fylkes-kommunene	Temaet er arbeidet med i møter, og jevnlig drodlet rundt. RPS Smøla er med i styringsgruppa for Valldal 2029. Det ligger generelt flere ideer og tiltak klar for videre arbeid i 2024. Det gjenstår mye konkretisering og nettverksbygging opp mot den nasjonale markeringen i 2030.	
Arrangere felles pilegrimsreiser for nettverket.	Alle 4 RPS langs leia har i fellesskap arrangert pilegrimsferd både til lands og til vanns. I år fokuserte vi på turer for nettverket for å bli kjent med leia og utforske kvaliteter og forbedringspotensiale.	2023 →	RPS langs KPL	Gjennomført, seglas Avaldsnes-Bergen. 12 deltagere. Vi studerte logistikk, formidlingsformer, merking og tilrettelegging. Besøkte helligsteder og museum. Møtte en bredde av aktører som representerte alle 4 pilarene næring, kultur, natur og miljø, kirke.	
Tegne medlemskap i europeiske kulturveier og St. Olav Ways	Vi er del av nettverket Europeiske kulturveier og ST. Olavs Ways, dette beriker tilhørighet til pilegrimstradisjonen og utvider pilegrimsnettverket.	Juni 2023	Daglig leder	Gjennomført, vi er medlem og har deltatt på teamsforedrag og informasjonsmøter til stor nytte og inspirasjon. Viktig møtested for å knytte nordiske og europeiske bånd.	

MÅL 3: Vi skal arbeide helhetlig og bevisst med alle 4 bærekraftdimensjonene og særlig koble dette til utvikling og tydeliggjøring av leia som historisk ferdselsåre.

Tiltak	Ønska resultat	Frist	Ansvar	Vurdering av resultat	
Helhetlig fokus på bærekraft og kvalitet skal være en premissgiver for valg og utførelse. Dette er verdier som styrer i retning	Gjennom god og bred involvering har vi utviklet kriteriesett for å tydeliggjøre, bevisstgjøre og lette bærekraftarbeidet i Kystpilegrimsleia.	2023 →	Daglig leder/øvrig RPS og NPS/nøkkelstedene	Vi har ikke arbeidet med kriteriesett, men med tema bærekraft. Det har ikke vært fokus alene, men som del av en helhetlig og viktig inngang til pilegrimsarbeidet. Dette følges opp videre på hensiktsmessig måte.	

av det som varer og tar vare på.					
Utarbeide forslag til prosjekt som fremmer KPL som historisk ferdselsåre. Dette i fellesskap med museer fra regionene eksempelvis Viti og båtbyggermiljøene ved Husasnotra og Museet Kystens Arv, og andre relevante aktører, slik som fylkeskommunene og friluftsråd. Vi ser nærmere på om det kan være aktuelt å bygge kavlvveg langs KPL, på utvalgt(e) sted(er).	Vi har gjennomført oppstartsmøter og skissert prosjektet «Ro pilegrim» og aktuelle roløyper, der bruk av tradisjonsbåter inngår. Vi har fått oversikt over aktører og veteranbåtmiljø som har interesse av å bidra i arbeidet med KPL. Vi har grunnlag for å søke midler og etablere prosjekt som fremmer historisk ferdsel til lands og til vanns på middelaldervis.	2023 →	Daglig leder, relevante museer og Husasnotra/ mfl.	Vi er i gang med prosjektet. Det ble gjennomført foredrag med tema ferdsel med tradisjonsbåt, kavlvveg og middelaldermat, Nordmørmusea sterkt til stede! Prosjekt «Ro pilegrim»: I desember hadde vi et bredt og positivt avklaringsmøte som ga et klart signal om at «dette vil vi»! Deltagere: Nøkkestad Herøy v/ Eileen Gjerde, Vitimusea v/Jan-Kåre Blindheim, Romsdalsmuseet v/Hans-Olav Solli, Nordmørmusea v/Lisabeth S. Fiske, Hallvard Heide og Aage Arnold Haugan, Båtkyndig Vegard Heide/Indre Fosen, Seillinja Fosen Folkehøgskole v/Kjetil Sildnes, Museet Kystens Arv v/Sverre Løvli Prosjektutvikling igangsatt. Begge fylkeskommuner har vært med i dialog rundt prosjektet.	
Fremme miljøsertifiseringer hos aktører langs leia.	Vi har gjennomført informasjonsmøte om miljøsertifisering og delt informasjon i nettverket. Det er økt kunnskap om hva det innebærer og hvordan komme i gang.	2023	Daglig leder/RPS i KPL, nøkkelsteder	Kun tematisert i nøkkelstedsmøter og i ressursgruppa. Ikke tatt tak i ellers, men oppført i plan for 2024.	
Utforske hva som kan være den mest bærekraftige «pilegrimsarkitekturen» langs leia.	Vi har utforsket hva vi legger i begrepet «pilegrimsarkitektur for en reise som berører». Vi har definert innhold som del av en helhetlig og troverdig bærekraftig utvikling av KPL.	2023	DL/nøkkelsteder/ RPS'ene/ museene/FK'ene	Begrepet har vært del av dialog i møte med fylkeskommunen og bispedømmekontoret. Det er også lagt fram på nøkkelstedsmøte. Vi er også som nevnt i gang med et kunst, arkitektur og tradisjonshåndverksprosjekt kalt «Stille Rom» og som følger dette temaet videre (sendt KORO-søknad, egen prosjektleder) Fokus: Attraktivitet og lokalsamfunnsutvikling. Metode: Stedsanalyser, medvirkning, samskaping.	

Fremme og inspirere til lokal verdiskaping: Pilegrimen skal så langt det lar seg gjøre kunne; smake, høre, gjøre og oppleve det lokale og særegne. I alt fra mat, overnatting, formidling og ferdsel.	Det er økt bevissthet om bruk av mest mulig lokale ressurser for innholdsproduksjon langs leia. Det inngår konkret i utviklingsplaner på nøkkelsteder og RPS Smøla.	2023 →	DL/nøkkelsteder flere	Dette har vært tydelig tema på en rekke av møter, samlinger og verksteder. Det er nedfelt i planer videre og viktig for å fremme verdiskaping langs leia. Det er igangsatt prosjekter der dette er en tydelig del, eks. Vi har kartlagt felles og tydelig enighet om betydningen av bruk av lokale ressurser i denne satsinga. Skape møter med «det ekte».	
---	---	-----------	-----------------------	--	---

MÅL 4: Arbeide aktivt for å gjøre Kystpilegrimsleia kjent og synlig, internt knytta til leia RPS Smøla representerer og eksternt for hele leia.

Det er NPS sine nett- og facebooksider som i all hovedsak er markedsføringskanalene for Kystpilegrimsleia. Facebooksiden for RPS Smøla er i først og fremst for nettverket og lokale aktører langs leia. Felles markedsføring er spilt inn fra nøkkelstedene som viktig framover.

Tiltak	Ønska resultat	Frist	Ansvar	Vurdering av resultat	
Gjennomføre film/fototur på utvalgt streknings langs leia	Kystpilegrimsleia får fokus i ulike medier og RPS langs KPL har nå tilgang til profesjonelle foto og filmsnutter som nå bidrar til å fremme interessen for leia.	Gjennomføres sommer/høst 2023	NPS i samarbeid med RPS.	På grunn av bemannings- og ressursituasjonen i NPS ble dette utsatt til 2024	
Gjennomføre visningstur for nasjonal og internasjonal presse.	Kystpilegrimsleia har fått publisitet og oppmerksomhet i norsk og internasjonal presse. Vi merker en økt interesse for å ferdes langs KPL – hele året.	Gjennomføres august/september 2023	NPS i samarbeid med RPS og visitselskap.	Dette er vel gjennomført og har ført til artikler på trykk i Finland, Storbritannia, Norge og Sør-Korea. Vi har en person som starter opp guidebok i Nederland om å sykle langs Kystpilegrimsleia. Vi har nettopp startet opp samarbeid med turoperatøren Nordic Pilgrim fra Sverige. Det er gitt oss tilgang til flotte bilder for videre bruk. Historiske steder, mat, overnatting og aktivitet var satt sammen på godt vis. Vi RPS planla det praktiske og NPS stod for det økonomiske og den overordnede ledelsen av turen.	
Etablere god dialog med destinasjonsselskapene langs leia.	Det er gjennomført minst 3 møter i løpet av året der de 3 destinasjonsselskapene deltar.	2023	Daglig leder/andre	Et visitselskap fra hver av fylkene er med i ressursgruppa. Det er gjennomført 3 møter så langt. I tillegg var det tett samarbeid med Visit Ålesund og Sunnmøre under	

	To Visitselskap er representert i ressursgruppa (hvert av fylkene). Vi har oppdatert og fristende informasjon på Fjord Norge og visitselskapene sine sider.			visningsturen i september. Vi har hatt ett møte med Fjord Norge, men det er ikke fulgt opp videre med konkret arbeid med artikler.	
Oppdatere og kvalitetssikre nettsidene som viser KPL i Møre og Romsdal og Trøndelag.	Det er gjennomført nettsideverksteder med alle nøkkelsteder. Vi har publisert turforslag og opplevelsespakker.	Vår 2023 Høst 2023	Daglig leder/nøkkelstederne	Nettsidene ble arbeidet med, men det er mye igjen. Verksteder med nøkkelsteder viste seg og bli vanskelig. Det er RPS og NPS som tar det fulle og hele ansvar for oppdatering og forbedring. Det er laget turforslag, men ikke presentert ferdige opplevelsespakker. Det er imidlertid igangsatt arbeid med dette i 2023.	
Skape synlighet og fremme Kystpilegrimsleia gjennom artikler, eksempler, filmsnutter, turforslag, pakketering mm. Fokus på helårspilegrimen.	RPS Smøla har publisert minst 4 artikler og turforslag på forsiden av NPS sine nettsider. Disse er også delt på SOME.	2023 →	Daglig leder/nøkkelsteder/NPS	Vi traff ikke definert ØR helt, men har arbeidet med saken! Vi samarbeidet med fotograf og har fått fram flotte foto som vi nå bruker i presentasjoner og markedsføring. Facebookfølgere for interessenter og flokken (ikke markeds kanal for pilegrimer) gikk fra 445 til oppunder 750 følgere. Vi gleder oss til å passere 1000! Levert artikkel i Du mitt Nordmøre – om Kystpilegrimsleia. Artikkel i årboka og symbol og pilegrimslogo. Flere artikler i magasinet Pilegrim i dag. En rekke avisoppslag i forbindelse med befaringer og annet.	
Gå fra forprosjekt til pilot: Realisere prosjekt «Kunst, kultur og reiseliv» langs leia, i samarbeid med Operaen i Kristiansund og andre kulturinstitusjoner og i fellesskap med reiselivsaktører.	Vi er med i pilotsatsinga til MR FK «Opplev heile Møre og Romsdal, heile året». Dette får effekter som synliggjør KPL på nye måter, men i tråd med pilegrimssatsinga. Vi skaper blest, interesse og økt trafikk.	2-årig satsing fra vår 2023.	Daglig leder/OiK	Vi fikk delta i 2-årig pilot og den millionen vi ønsket. Det er Operaen i Kristiansund, Drømmebrygga og RPS Smøla som utgjør pilotgruppe. Vindel er med som veileder i forretningsutviklingsdel. DL RPS er prosjektkoordinator. Vi skal utvikle og pakke opplevelser langs KPL i Møre og Romsdal. Det er god og faglig veiledning i prosjektet. Vi har satt opp konkrete og målbare mål og ønska resultat.	
Utvide begrepet pilegrim og få det til å angå langt flere. Vi skal forsterke begrepet gjennom	Gjennom formidling og kommunikasjon er vi bevisst på begrepsbruken og inspirerer langt flere til å se seg som del av pilegrimsfenomenet.	2023 →	Alle	Daglig leder har holdt 32 innlegg på møter, foredrag og ved andre forespørsel. Begrepet pilegrim er arbeidet med i verksteder med alle nøkkelsteder. Formidlet og reflektert rundt ifob. innlegg, det åpne og inkluderende er særs	

mottoet «Det bor en pilegrim i oss alle».	Det er «i tida» å være pilegrim og søke seg til pilegrimsferd til lands og til vanns.			viktig. Uansett hva du tror eller ikke, «Det bor en pilegrim i oss alle». Det er også tema når vi møtes i nasjonale fora. Facebook brukes også aktivt til å utvide og spre hva pilegrimssatsinga er og kan handle om. Benytter nær sagt enhver anledning til å arbeide med dette.	
Utarbeide kommunikasjons- og markedsplan	Vi har i fellesskap utformet en god og klar kommunikasjonsplan som skal bidra til å fremme intern og ekstern kommunikasjon. Den har en tydelig og variert markedsstrategi og bidrar til synlighet som treffer og inspirerer til ferd langs KPL.	Okt 2023	DL/nettverk - div	Dette har vi ikke arbeidet særlig med, det er nevnt og ikke glemt, men det har ikke vært prioritert i 2023. Vi har likevel en bevissthet rundt hvordan vi kommuniserer internt og eksternt, med basis i arbeid og planer for øvrig. NPS og pilegrimsleden.no har hovedansvar for å skape synlighet og trafikk gjennom publisering av artikler, bilder og filmer.	
RPS Smøla forsterker pilegrimsuttrykket ved senteret og nøkkelstedene gjennom utvikling av profilmateriale, synlighet og det lokale mottaksstedets preg av varm velkomst, et godt sted å komme til.	RPS Smøla har tydeliggjort og styrket pilegrimsprofilen, både på og ved Gurisenteret og gjerne også nøkkelstedene. Vi har tydeliggjort pilegrimsmottakelsen og skapt visuelt gode rammer. Det er en liten pilegrimsbutikk ved flere av nøkkelstedene.	DL/nøkkelstedene	Daglig leder	Vi har forsterket RPS Smøla og Gurisenteret som pilegrimsmottak. Vi har produsert et stort akustikkbilde med pilegrimsstemning og logo på. Blikkfang og del av pilegrimskrok som vises og inviterer til ro og refleksjon når du kommer inn. Her er også et lite pilegrimsbibliotek med relevante og varierte bøker. Dette ser vi at settes pris på, og blir brukt. Enkelte nøkkelsteder er i gang med noe lignende, eks Borgund (Ålesund) og Krona (Molde). RPS'ene har sammen utviklet og fått produsert skipssekker i ulike str. med logo på. Disse er i stor grad brukt som profileringsartikkel og gave under Arendalsuka, på Kystpilegrimskonferansen og under visningsturen i høst. Viti har den for salg og den er bestilt av butikken ved Nidarosdomen som besøkes av tusener. Vi har også fått produsert ny roll-up og klistermerker med logo.	

MÅL 5: Vi skal arbeide aktivt for en sikker finansiering for fast og varig drift.

Tiltak	Ønska resultat	Ansvar	Vurdering av resultat	
Arbeide for at statlig finansiering kommer på plass med 60% finansieringsandel. Sørge for at tildelingen følger prisutviklingen.	Vi har mobilisert slik at det fra 2024 er et betydelig løft på den statlige finansieringen av RPS Smøla.	Nordmørmusea /daglig leder.	Det er gjort en god innsats i 2023, men vi har ikke oppnådd ønska resultat. Erfaringer fra i år, gjør at vi rigger innsats i 2024 på andre måter. En gruppering arbeidet i perioden april-august med lobbyering og orientering til politikere på fylkes- og nasjonalt plan. Det ble sendt epost fra RPS Smøla til rep fra MR og TRL FK, samt til mest relevante utvalg på nasjonalt plan fra alle 4 RPS. I tillegg kom det avisoppslag og bla ordfører på Smøla var i samtaler med sentrale politikere.	
Starte dialog med nøkkelstedskommuner om andel i finansiering, som ledd i kommuneavtalene.	Vi har fremmet forslag om kr 10 000 per nøkkelstedskommune til RPS Smøla, samt øremerking av ressurs til det lokale arbeidet. Arbeidet med KPL blir prioritert i kommunene.	DL/ nøkkelsteder	Ikke fulgt opp, det er viktig å arbeide med lokal utviklingskraft i form av menneskelig ressurs. Det er fortsatt behov for å styrke laget lokalt og flokken totalt. Det har vært gjennomført 1 kommunestyrebesøk i 2023, Smøla kommune. Fokus da var informasjon samt et miniverksted for innspill og ideer. Det er viktig å arbeide godt på dette planet før det etterspørres økonomisk deltagelse fra kommunen. Det trengs lokale ressurser i form av kroner og de bør nok gå til lokal utvikling av pilegrim. Det er potensiale for styrket prioritering av pilegrim i kommunene, men det gjøres et godt og flott arbeid langs leia!	

Oppsummering 2023

Overordna ønska resultat for året

Det er økt interesse og trafikk langs Kystpilegrimsleia og flere næringsaktører har fått øynene opp for- og ønsker å ta del i satsinga. Vi har gode utviklingsprosjekter på gang som vil fremme KPL som en attraktiv og historisk ferdselsåre. Det er lagt gode kort- og langtidsplaner lokalt og regionalt, der alle pilarer er ivaretatt. Nøkkelledene kjenner seg som en viktig del av leia og vet godt hva som finnes av tilbud og tjenester langs strekningen. Flokken langs leia utgjør et varmt og godt fellesskap som brenner for en kvalitetsfull utvikling av leia.

Vurdering:

Det er rundt regna en flokk på 60 direkte involverte, og denne utvider seg stadig. Vi har fått med flere nye kultur- og næringsaktører slik som Operaen i Kristiansund, Drømmebrygga på Averøya, turoperatører, og en rekke overnattingssteder som presenteres under her. Vi har deltatt på større nettverkssamlinger og skapt interesse for pilegrimssatsinga, eks Opplevelsesfestival og aktørworkshop i regi av MR FK. Flere ser Kystpilegrimsleia som en spennende mulighet for samhandling og verdiskaping mellom en rekke aktører. Flere prosjekter er på gang både innen reiselivsutvikling, historisk ferdsel og kunst- og arkitektur langs leia (viser til konkrete eksempler i skjema over). Vi har sammen utviklet grunnlag for planer regionalt og lokalt. Flere av nøkkelledene bruker arbeidet inn i egne og lokale planer slik at disse stemmer godt overens med den regionale planen for RPS Smøla.

Vi håper og tror at nøkkelledene kjenner seg som en viktig del av leia. Hvorvidt alle kjenner godt til innhold og aktivitet langs leia er vanskelig å vurdere. Vi har arbeidet med formål om å styrke dette gjennom jevnlig digitale møter med erfaringsdeling og fysiske samlinger. Vi mener å ha styrket dette gjennom året. Vi kan helt klart svare ut at nøkkelledsflokkene og fellesskapet på tvers brenner for en kvalitetsfull utvikling av leia. Det viser dialogen og resultater av verksteder og annet. Honnør til stort engasjement og mye godt arbeid alle steder! Håpet er at vi sammen utgjør et varmt og godt fellesskap. Det er et kontinuerlig arbeid, og flokken endres noe underveis.

Oppfølging – tildelingsbrev fra Nasjonalt pilegrimssenter

Pilegrimsherberger og annet overnattingstilbud langs leia: Vi har i alt sertifisert 12 nye overnattingssteder langs leia i 2023. Alle er besøkt og vi har gjennomført markering av åpning, flere steder med ordfører tilstede. Her er de nevnt fra Sande i sør til Ørlandet i nord; Kråen Gård, Thon hotel Fosnavåg, Lanternen hytte- og bobilplass, Kjeldsund herberge og leirstad, Brosundet hotel, Dolmsundet hotell og camping, Frøya hotell, Sula rorbuer, Sula havhotell, Fyrvokterboligen på Sula, Sula havglamping, Hovde Gård.

Skjøtsel, rydding og merking av pilegrimsled: Dette er en nøkkelstedsaktivitet i regi av lokale aktører. Det er gjort forbedringer på eksisterende leder og det er merket nye. Eksempler på godt arbeid her er Indre Fosen kommune og Herøy gard. Det ble bevilget et pott (Ein bit av historia) til aktører som blant annet skal drive merking, skjøtsel og tilrettelegging i den historiske ferdselsåra og Kystpilegrimsleia i Møre og Romsdal. RPS Smøla er tildelt forvalterrolle for å komme nær kommuner og tiltak. Vi er opptatt av lik tilgang til ressurser for nøkkelsteder i begge fylkene, men gjennom ulike tiltaksordninger.

Vi har også tatt initiativ til å etablere ferdselsgrupper i de tre regionene Sunnmøre, Romsdal/Nordmøre og Trøndelag som skal arbeidet med helhet i merking og tilrettelegging til lands og til vanns langs strekningen i Møre og Romsdal og Trøndelag.

Vi har gjennomført to studieturer dette året, der vi har sett og erfart merking og tilrettelegging: I april var 24 av oss på Ørlandet på befarings- og tur i det imponerende godt og vakkert tilrettelagte natur- og kulturarvområdet rundt Austråttborgen og omegn. Stor inspirasjon! I oktober var vi på Sunnmøre, med på det meste 12 deltagere. Også her imponerende flott tilrettelagt for pilegrimsferd både til lands og til vanns. Dette skal danne grunnlag og bevisstgjøring for det videre arbeidet på og mellom nøkkelstedene.

Felles merkevarebygging: Viser til flere tiltak som er rapportert i skjema over her.

Annet som bør nevnes

- På oppdrag fra Trøndelag fylkeskommune fikk RPS Smøla i oppdrag å gjennomføre en parallellsesjon under Drivkraftkonferansen i 5.-7. oktober i fjor. Vi hadde hovedregionen på det faglige innholdet, men sesjonen ble planlagt og gjennomført i samarbeid med Ungdommens fylkesutvalg og TRL fylkeskommune. Sesjonen het «Hvordan sikre god medvirkning og mangfold». Vi ble spurt med bakgrunn i hvordan vi arbeider med flokken langs leia. Det var rundt 60 deltagere på det 2,5 timer lange prosessverkstedet.
- Trøndelag FK inviterte regionens pilegrimssenter med på møte i forbindelse med utvikling av fylkesstrategien. RPS Smøla deltok. Godt og viktig initiativ å la oss bli i tidlig fase.
- Stovner Leaderz: Det er økt samhandling med Smøla kommune som vertskapskommune. Blant annet gjennom prosjekt ung kunst og kultur og prosjektet Stovner Leaderz. Dette er et initiativ fra Oslo bymisjon og som løfter ungdom gjennom et aktivt lederutviklingsprogram fordelt over 2 år. Ungdommene er over 18 år og kommer fra innvandrerfamilier. I fjor planla og gjennomførte vi et treff mellom disse Stovnerungdommene og Smølaungdom. De var her i 4 dager og en av dem var viet til pilegrim. Det ble gjennomført verksted med fokus på indre ledelse der logoen ble brukt som symbol på det indre kompass. Vi hadde litt om hjerneforskning og hva som påvirker våre valg. Det ble gjennomført stillevandring med etterfølgende refleksjon. Mobilen var parkert hele dagen. Tilbakemeldingene veldig gode og de kommer tilbake og vil ha tilsvarende opplegg i 2024. Dette bidrar til å modellere opplegg overfor yngre grupper i pilegrimssatsinga, og oppleves verdifullt!

- Bygge kunnskapsgrunnlag for utvikling av den historiske ferdselsåra er viktig: RPS Smøla, flere av Nordmørmuseas ansatte og Gurisenteret samarbeidet om arrangementet «Middelalderens langbord». Vi omformet rommet til middelaldersk stemning og serverte forskningsbasert mat fra den tida. Eminent kokk var fagleder formidling, Ann-Charlott Marie Sommer-Eklund. Det var virkelig et lekkert og smakfullt langbord med alskens retter. Her var mye å lære! Vi hadde 3 fagforedrag som del av kvelden: Arkeolog Marianne Vedeler fortalte om sin forskning på middelaldermat, Jon B. Godal holdt innlegg om hvordan pilegrimen kan ha reist langs kysten og arkeolog Jarle Stavik snakket om spor og rester av kavlveger langs leia. Kvelden ble avrundet med engasjert dialog og en Brageskål ved daglig leder ved Gurisenteret, Kjersti Andersen. Slike fagkvelder med opplevelseskvalitet vil vi fortsette å arrangere. Det er rikelig av tema å ta tak i.
- Møre bispedømme 40 år: I aug/sep arrangerte Møre bispedømme en flott jubileumsseglass mellom og til alle nøkkelstedene fra Herøy i sør til Smøla i nord. Nøkkelstedene bød på tablåer, konserter, historiefortelling, lokal mat og mye annet. Seglerne beskriver nøkkelstedene som proppfulle av stolthet.
- Det gjøres mye og godt arbeid på nøkkelstedene, ut fra tilgjengelige ressurser og muligheter. Det lokale arbeidet er ulikt organisert, og hvert nøkkelsted har sin egenart og måte å forvalte og utvikle statusen på. Se vedlegg statistikk med tall og aktivitet langs leia knytta til RPS Smøla. Statistikk-rapporten er sendt Nidarosdomens restaureringsarbeider som grunnlag for årlig tildelingsbrev og grunnlag for nasjonal statistikk-rapportering. Det er vanskelig telling dette, så i løpet av kommende år håper vi å lande en god tellestruktur sammen med Nasjonalt pilegrimssenter. Det er svært annerledes på kysten enn på innlandsledene.
- Olavfest la program til Kystpilegrimsleia i 2023. Sula (Frøya) fikk besøk av det [globale kunstprosjektet for menneskerettigheter og likeverd, Little Amal](#). Folket på Føya og øya viste stor mobilisering og innsats for å få dette så magisk og viktig som det ble. [Se i programmet for Olavfest](#). Se film [fra hendelsen her](#). Samarbeid med Olavfest fortsetter i 2024.
- Økouka Trøndelag inviterte til samarbeid. Sammen med nøkkelsted Indre Fosen og Stadsbygd prestegård gjennomførte vi programmet "Pusten, pilegrimen og permakultur. Vi ønsker å gjøre dette flere ganger! [Se vår facebookside](#) for mer informasjon om dette og andre aktiviteter.
- Fast deltagelse på interne møter og aktiviteter i regi av Nordmørmusea.

Regnskap 2023

Se eget vedlegg.

